

פרוטוקול

פגישה עם מר ג'ורג' קליין
שהתקיימה ב- 10.5.01 במשרדי הועדה

הנוכחים:

השופט יעקב קדמי
השופטת רליה קובל
אלוף במיל' דוד מימון

השופטת קובל: אנחנו נדבר על הדו"ח הזה, אני רוצה להבין בצורה יסודית את הנושא של רישום מאוחר. מה זה הרישום המאוחר? מתי התחילו אותו? מתי התעורר הצורך, ולמי הייתה האפשרות חוץ ממשרד הפנים לבצע אותו?

מר קליין: רישום מאוחר זה דבר שקורה בכל מרשם, בכל העולם, גם בתקופת המנדט רשמו מאוחר, יש ספרי לידות ופטירות של הבריטים שרשמו את הפטירות והלידות מאוחר.

השופט קדמי: על פי מה?

מר קליין: זה הדבר הבעייתי. פתיחה זה פחות בעייתי, בד"כ יש מסמך של משרד הבריאות ורושמים מאוחר את הפטירה. ברישום לידה יש הוכחה שהילד נולד, הילד קיים.

השופטת קובל: איזה הוכחה?

מר קליין: הוא קיים ואין לו זהות..

השופט קדמי: אם באה אמא עם תינוק ואומרת הוא נולד לפני שנתיים, איך נדע שזה התינוק שלה?

מר קליין: בתקופה שבין שנת '48 ועד '56 לאט לאט המרשם בקש כל מיני הוכחות על דברים, יש לנו מסמכים, זה התקיים לאט, ואני רוצה להוסיף שהמרשם לא היה אחראי עד '55, המרשם של משרד הפנים לא היה אחראי על הרישום.

השופט קדמי: מה היה הקשר, כשאנו מדברים על יהודים אנחנו יודעים, יש הוכחות, אבל באוכלוסייה הלא יהודית איך עושים רישום?

מר קליין: אני לא מומחה בזה, אבל מסתדרים...

השופט קדמי: האם רק פקידים עובדי ציבור יכולים לרשום את זה?

מר קליין: עכשיו כן, משנת '56 כן.

השופט קדמי: פורמלית איך זה נעשה? מה הפקיד עושה? האם המרשם הוא יחידה עצמאית?

מר קליין: עכשיו כן.

השופט קדמי: המרשם פועל עפ"י דווח?

מר קליין: נכון. הרישום המאוחר נעשה עפ"י דווח של רשות עצמאית או דווח של מיילדת או דווח של בי"ח כשההודעה לא נמסרה בזמן.

השופט קדמי: איזה טופס הפקיד מעביר אליך?

מר קליין: הוא מעביר הודעה שהוא חי, הודעה משוחזרת.

השופט קדמי: עד שנת '55 כאשר משרד הבריאות היה צריך לקבל את הדיווח איך זה הגיע למרשם? איך המרשם ידע שנולד תינוק?

מר קליין: כל מה שאני אומר אני מניח מהניסיון. אין חומר מהתקופה הזו. המרשם הראשון הסתמך על המפקד הראשון בשנת '48.

השופט קדמי: מי עשה את המפקד?

מר קליין: משרד העלייה, אני חושב.

השופט קדמי: האם זה לא נעשה ע"י משרד הפנים?

מר קליין: לא היה קיים אז משרד הפנים.

השופט קדמי: איך התחילו לרשום במרשם התושבים? ממי קיבל מרשם התושבים את התשתית של הנתונים שלו?

מר קליין: היו פנקסים ממוספרים מראש, מספרי ת.ז. בעלי 6 ספרות, כל תחנת רישום של המפקד קיבלה את זה. העבירו הכל לאיזה גוף שהפך עם השנים למשרד הפנים.

השופט קדמי: אבל איך הגיעו הרישומים? ... 30 איש מתו והם רשומים במרשם, איך שם יודעים שהם מתו?

מר קליין: מנובמבר '48 עד מאי '50 היה שיפור בנוהלי הדיווח. זה מרשם תושבים עפ"י המפקד הראשון פלוס כל העליות ככל שנרשמו.

השופט קדמי: איך מתעדכן המרשם?

מר קליין: אני רק מניח, בלידות וברישומים משנת '48 עד '50 היה צריך גם לרשום את החדשים, לעדכן את המרשם. עד מאי '49 פחות או יותר כל העולים היו רשומים לפי אותה שיטה.

השופט קדמי: כמו במפקד.

מר קליין: כן. הם קיבלו מספרי ת.ז. ברגע שהגיעו מהנמל עד שהגיעו למחנה, ועד לזמן הרשום היה יכול לעבור הרבה זמן.

האלוף מימון: זו השאלה שלנו.

השופט קובל: כן, זו בדיוק השאלה.

מר קליין: כשהם הגיעו לא הייתה להם ת.ז. רק תעודת עולה.

האלוף מימון: מה שקרה אצלנו, תמיד אמרנו שמי שנולד בחו"ל היו אצלו במשפחה מספרים רצים...

מר קליין: החשוב ביותר שיש פנקסים ממוספרים מראש... ותולשים דפים...

השופט קדמי: אם מישהו נולד בארץ, מה קרה אתו?

מר קליין: עד שנת '50 המודיעים היו ההורים.

השופט קובל: למי ההורים הודיעו?

מר קליין: למשרד הבריאות לא היה קשר למרשם עד שנת '50. אם הילד נולד הוא היה צריך כרטיסי מזון, טיפת חלב וכו'... זה הכלל, הרוב באו לרשום את הילד במרשם.

השופט קדמי: זאת אומרת סה"כ הרישום בשנים '48 עד '50 היה תולדה של צורך של ההורים.

האלוף מימון: אם הוא נולד בבי"ח אז ביה"ח דיווח.

מר קליין: לא היה קשר עד שנת '50, לא נמצא קש ביניהם.

האלוף מימון: אם מישהו נולד בבית ולא רשמו אותו אז הוא לא נרשם.

מר קליין: אני צרפתי, בצרפת בתי היולדות לא מוסרים למרשם על הלידה. כשהילד שלי נולד אני רשמתי אותו, אם לא הייתי רושם אותו לא היה קורה כלום אבל אם הוא לא היה רשום לא היו לו זכויות.

השופטת קובל: אם נפטר תינוק בבית חולים בשנת '49, נגיד שהיה חולה ונפטר בגיל חודשיים.

מר קליין: בשנת '49 אני לא רואה שום דיווח על זה. מה שיכול לקרות זה שהוא לא רשום כנולד אבל רשום כנפטר, אפילו יותר אפשרי שהוא רשום כנפטר ולא כנולד.

אני רוצה לציין משהו, אם אתם כותבים דו"ח תהיו מדויקים וזהירים.

השופט קדמי: זאת אומרת שלמעשה המרשם לא היה קשור עם משרד הבריאות ובתי החולים ומי שדיווח היו ההורים.

מר קליין: כן, בשנים '48 עד '50.

השופטת קובל: איך היו תינוקות שמתו בבית, לא היה דיווח על הפטירה והם קבלו צווי גיוס?

השופט קדמי: בשנת '65 פנו למרשם ממשרד הביטחון ובקשו את כל אלה שהגיעו לגיל 17.....המפקד השני היה ב- '61, אם אני מסתכל שם כתוב שהוא נעשה ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

מר קליין: מנהל האוכלוסין קיבל מהם את המרשם.

האלוף מימון: המרשם קיבל את התוצאות של הלמ"ס ועדכן אצלו.

מר קליין: הם רשמו על אדם שעזר והם תרגמו שהוא עזב את הארץ, בקשתי מגנזך המדינה לבדוק מה היו הנהלים של המפקד.

השופט קדמי: הפוקד עבר מבית לבית עם הטפסים....

השופטת קובל: היו צריכים לבא למרשם עם הוכחה שהילד חי. אני הבנתי שהרישום יכל להתבצע גם בויצ"ו ובקיבוצים.

מר קליין: היו תחנות רישום: מועצות, צ"הל וויצ"ו, וכמה מוסדות נוספים, בתי חולים אולי וגם הקיבוצים, בתקופה הזו הם היו רושמים את התושבים. גם היום בקיבוצים יש תיאומים, בקשות לדרכון וכו' ממשרד הפנים. לקיבוצים היה את הפנקס עם המספרים.

השופטת קובל: אבל מה הצורך לויצ"ו לפנקסים ממוספרים? הרי לא נולדים שם ילדים.

מר קליין: עד שנת '55 לא היה מחשוב בכלל, הכל היה ידני. למצוא ת.ז. של מישהו היה כמעט בלתי אפשרי.

בשנת '55 היה שיפור, התחילו לעבוד עם הניקוב, כרטיסיות כאלה, זאת אומרת שהתחילו לרשום בניקוביות. מי שלא רשום בתקופת הניקוב לא מופיע במרשם.

השופט קדמי: הקושי שמשדר הפנים נתן אישורים למשפחות על שלושה מועדי פטירה.

מר קליין: יש הרבה טעויות.

השופט קדמי: אז זה עניין של טעות.

מר קליין: כן.

השופטת קובל: על ויצ"ו לא הבנתי, למה היה צורך לתת מספרים?

מר קליין: אני אתן חצי הסבר, לא היה מחשוב בכלל.

השופט קדמי: אבל אז אם לא מצאו תיק לא מצאו.

מר קליין: נגיד שאדם לא יודע לדבר עברית ומגיע לבי"ח עם ילד על הידיים, בעניין תקציב, מזון, ניהול בית החולים צריך מס' ת.ז. זאת אומרת שאם הם לא יודעים את מספר הזהות אז נותנים לו....אולי המסמך שהיה להם היה תעודת עולה ולא עשו את הקשר בין תעודת הזהות לתעודת העולה.

השופט קדמי: ל 99% מהנעלמים יש רישום שני בביה"ח עם תעודת עולה וכרטיס פנימי אבל ללא תעודת זהות.

מר קליין: היה רישום שהם לא ידעו על קיומו.

השופט קדמי: הדבר החשוב הוא שלא היה קשר בין העוסקים בדבר הזה, רק משנת '55 הייתה חובת דווח ישיר למרשם.

מר קליין: ממאי '49 העולים קבלו בנמל את מס' הזהות.

השופט קדמי: ניתן להם, קיבלו זה מושג לא מוצלח.

מר קליוין: כן, המספר ניתן בנמל, בשדה התעופה.

השופט קדמי: לא נעשה במחנות שימוש במס' ת.ז.

השופטת קובל: אם כלם הגיעו ביחד אז לכולם היו מספרים עוקבים ואם לא אז היו פערים.

מר קליוין: לפני שנתיים קרה שברישום הממוספר מראש שעדיין קיים בבי"ח הייתה טעות והודפסו שני מספרים זהים.

השופטת קובל: חשוב לדיוק כדי שלא ייכתב דבר לא נכון.

מר קליוין: אם בזמנים מודרניים זה קורה, איך לא יקרה בזמנו שתי תעודות זהות עם אותם המספרים?

האלוף מימון: יש מצב של אדם שיש לו שני מספרי תעודת זהות או שני אנשים עם אותו מספר.

השופטת קובל: אני רוצה לשאול איך אפשרי הדבר, יש לנו רישום לידה 19 באוגוסט '48, יש את שמות ההורים, ב- 27 באוגוסט הילד מגיע לויצ"ו ופה נרשמים שמות אחרים של ההורים, איך זה?

מר קליוין: אין לי הסבר לזה. בתקופה שהוא נולד ועד התקופה שהוא רשום לא היה רישום עליו. דווקא בספרים של ירושלים בצד הם רושמים מס' ת.ז. ....

השופט קדמי: אני שואל אם הוא נרשם כך בויצ"ו זה הלך למשרד הפנים.

מר קליוין: הרישום של ויצ"ו הגיע למשרד הפנים, זה הגיע למרשם.

השופט קדמי: אם זה הגיע למרשם ורשום שהוא נולד להורים האלה, למה ההורים צריכים ללכת לבית משפט לקבל צו אימוץ? אם האבא בא ומביא מרשם ומבקש דרכון לילד היו נותנים לו דרכון, נכון?

מר קליוין: כן.

השופטת קובל: יש לי תשובה שיכולה להיות הסבר, יש תעודת לידה שהוציא משרד הפנים על השם הביולוגי...

השופט קדמי: איך השם הגיע למרשם?

ברגע שיש תעודת לידה היו צריכים לרשום בתעודת הלידה את מה שכתבו בויצ"ו, איך כתבו דבר אחר?

מר קליין: זו תעודה של יום אני מנפיק על פי ספר הלידות.

השופט קדמי: מה הבסיס לרישום בספר הלידות?

מר קליין: על סמך הרופא שמודיע על הלידה.

השופט קדמי: היה אפשר בוויצ"ו לרשום דבר אחד ובספר הלידות דבר אחר.

השופטת קובל: זה לא אותו הרופא שהודיע גם בוויצ"ו וגם בספר.

השופט קדמי: יש התנגשות בין שתי הודעות. שם ההודעה מביה"ח, העתק מספר הלידות של ביה"ח.

השופטת קובל: ממנו אני קוראת.

השופט קדמי: אז בעצם כשבאו למרשם מצאו שני דברים: הרישום של וויצ"ו והרישום של בית החולים.

מר קליין: תמיד אמרתי את זה, נכון.

השופט קדמי: אז תעודת הלידה למי שייכת? היא יכולה להיות שייכת לכל אחד. המסלולים של הרישום היו כפולים, יכולת להיכנס לתחנת רישום ולרשום על הלידה...

המסמך הזה הוא מספר הלידות של בית החולים או משרד הבריאות?

מר קליין: רישום של משרד הבריאות. אתם מצאתם את הקשר בין הילד הזה לרישום, אבל זה במקרה.

האלוף מימון: כשמשרד הבריאות דיווח הוא נתן כבר מס' ת.ז.?

מר קליין: לא, בכל העולם לא מנהלים את המרשם רק עפ"י מס' תעודות הזהות, בישראל צריכים מספר לכל אחד, ואם יש טעות במספר זה הורס הכל, בכל העולם זה מסתמך על כמה נתונים ולא רק על מספרי הזהות.

האלוף מימון: בקיצור, הבלגאן חגג.

השופט קדמי: אילו היינו מוצאים רישומים בבתי החולים ללא שמות זה היה בלגאן, אבל בד"כ מצאנו עם שמות ללא מספרי תעודות זהות.

מר קליין: היו כמה תחנות.....

השופט קדמי: אפשר היה לקחת תינוק מבדואית ולבא לקיבוץ ושם היו רושמים שהוא נולד למשפחת רבינוביץ וזהו, כי זו תחנת רישום.

מר קליין: כן, זה היה אפשרי. הלידות ממאי 50' היו דווח על המרשם עם מספרי ת.ז.

השופט קדמי: מי שלא רשמו אותו בלידה ונולד אחר 50'...

מר קליין: אם הוא נולד בבית. אבל בבתי חולים דיווחו מס' ת.ז. ולידה

השופט קדמי: גם היום לדעתי יש מקום לרישום מאוחר.

האלוף מימון: אבל זו כבר רמאות.

השופט קדמי: בוודאי.

מר קליין: מישהו בא ואומר זה הילד, זה השם שלו הוא חולה מאד וצריך טיפולים אז מהר רושמים אותו...

האלוף מימון: אתה ספרתה לנו שרישום מאוחר, שילד שחזר מחו"ל קיבל מספר ת.ז. חדש ואז יש לו שני מספרים.

מר קליין: אם הוא לא דווח שהוא כבר היה בארץ, אם הוא לא זכר את מספר תעודת הזהות שלו נתנו לו מספר חדש. אי אפשר היה למצוא את מספר הזהות שלו, הכל היה ידני.

השופט קדמי: זאת אומרת שאפשר היה בשקט גמור לעשות רישום מאוחר, בשקט לגנוב תינוקות, זה ברור כשמש.

מר קליין: זה המרשם, אבל יש לנו בסיס, הרישום של משרד הבריאות אמין, וזה רק אחרי מאי 50' שהתחילו לעשות את זה, בשנים 48' עד 50' אפשר היה לעשות כל מה שרצו, אבל זה שיכלו לעשות לא אומר שעשו.